

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 326/2025-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **JIVA GROUP s. r. o.**, Miletičova 72, Bratislava, zastúpenej Matejka Friedmannová s.r.o., Dunajská 48, Bratislava, proti postupu a uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 29Ek/1147/2023 zo 16. októbra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 13. decembra 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a označeným uznesením okresného súdu o zastavení exekúcie. Navrhuje, aby ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil, vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a priznal jej náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresný súd Bratislava V vydal 25. septembra 2013 v prospech navrhovateľky – sťažovateľky platobný rozkaz sp. zn. 26Rob/231/2013 (ďalej len „platobný rozkaz“ alebo „exekučný titul“), ktorým označenému odporcovi – Daňovému úradu Bratislava V uložil povinnosť zaplatiť sťažovateľke 196 331 eur s príslušenstvom. Odporca nepodal proti platobnému rozkazu odpor; ten sa stal právoplatným a vykonateľným 24. októbra 2013. Okresný súd Bratislava V vydal 25. októbra 2013 opravné uznesenie, ktorým opravil chybu v písaní týkajúcu sa nesprávneho označenia odporcu v platobnom rozkaze a zmenil označenie odporcu z „*Daňového úradu Bratislava V*“ na „*Daňový úrad Bratislava*“. Sťažovateľka tvrdí, že opravné uznesenie bolo odporcovi doručené 21. októbra 2016. Ani proti opravnému uzneseniu nepodal odporca odpor.

3. Sťažovateľka podala na základe platobného rozkazu 19. apríla 2023 návrh na vykonanie exekúcie znejúcej na vymożenie pohľadávky v celkovej výške 17 032 430,10 eur (istinu tvorila čiastka 196 331 eur a príslušenstvo 16 836 099,10 eur) proti povinnému označenému ako „*Štát - Slovenská republika - Daňový úrad Bratislava*“. Povinný (Daňový úrad Bratislava) podal návrh na zastavenie exekúcie, ktorým sa domáhal zastavenia exekúcie aj z dôvodu, že Okresný súd Bratislava V nemal právomoc rozhodovať o nároku sťažovateľky. Vecne išlo o uplatnenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty, pričom v týchto prípadoch je daná príslušnosť správneho súdu v rámci preskúmania rozhodnutí orgánov finančnej správy. Takéto konanie pred správnym súdom medzi sťažovateľkou a povinným, resp. Finančným riaditeľstvom Slovenskej republiky v súčasnosti v tejto veci prebieha. Ďalej povinný tvrdil, že mu platobný rozkaz nebol doručený, nemal o ňom vedomosť a v tejto súvislosti podal trestné oznámenie o skutočnostiach nasvedčujúcich spáchaniu trestného činu. Povinný namietal, že nebol v konaní pred civilným súdom pasívne legitimovaný, keďže daňové úrady nemohli byť v čase vydania platobného rozkazu stranou civilného sporového konania, resp. občianskeho súdneho konania.

4. Uznesením vyššieho súdneho úradníka zo 17. januára 2024 (ďalej len „uznesenie VSÚ“) bol návrh povinného na zastavenie exekúcie zamietnutý. VSÚ považoval za preukázanú formálnu stránku vykonateľnosti exekučného titulu (doložkou právoplatnosti a vykonateľnosti), ako aj materiálnu stránku vykonateľnosti spočívajúcu v riadnom označení povinného a oprávneného a povinnosti, ktorá sa má na základe exekučného titulu plniť. K námietkam povinného VSÚ okrem iného uviedol, že povinný sa mohol brániť už v prvostupňovom konaní a podať odpor proti platobnému rozkazu, čo však neurobil.

5. Proti uzneseniu VSÚ podal povinný sťažnosť, namietajúc nesprávnosť uznesenia VSÚ. Poukazoval na absenciu vyhodnotenia námietky, že podľa exekučného titulu je povinným osoba iná ako osoba, proti ktorej je vedené exekučné konanie, nesprávne vyhodnotenie vykonateľnosti exekučného titulu, nesprávne a svojvoľné vyhodnotenie právomoci súdu konať, ako aj skutočnosti, že daňový úrad nemal v príslušnom konaní právnu subjektivitu, neexistenciu povinného a neexistenciu majetku podliehajúceho exekúcii.

6. Napadnutým uznesením rozhodol sudca okresného súdu tak, že zmenil výrok uznesenia VSÚ a exekúciu zastavil v celom rozsahu podľa § 61k ods. 1 písm. d) Exekučného poriadku. Z vyžiadaného spisu Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 26Rob/231/2013 sudca okresného súdu zistil, že v uvedenom súdom konaní si sťažovateľka uplatnila vyplatenie dlžnej sumy nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty. Okresný súd v podstatnom uviedol, že z uvedeného je nanajvýš zrejmé, že sťažovateľka si v rámci civilného konania uplatnila nárok, ktorý svojou povahou nemal súkromnoprávny charakter v zmysle § 7 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Okresný súd Bratislava V nemal v danej veci právomoc, z čoho vyplýva, že exekučný titul je potrebné považovať za rozhodnutie zdanlivé, ničotné (nulitné – paakt), teda z právneho hľadiska za neexistujúce a nikoho nezaväzujúce. S poukazom na rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS484/2018, sp. zn. IV. ÚS 104/2019 a sp. zn. I. ÚS 180/2021 uviedol, že zo strany exekučného súdu nešlo o vecný prieskum rozhodnutia, ale o posúdenie základného predpokladu exekúcie, a to spôsobilosti exekučného titulu v jeho bazálnej rovine. Vzhľadom na túto závažnú a principiálnu vadu sa z dôvodu procesnej ekonómie sudca okresného súdu ďalšími menej

závažnými dôvodmi obrany povinného nezaoberal. Nulita aktu je postačujúca podmienka sama osebe nevyhnutne smerujúca k zastaveniu exekúcie.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Sťažovateľka namieta, že okresný súd neoprávnene vykonal vecný prieskum exekučného titulu, ktorý bol vydaný iným všeobecným súdom. Právomoc na preskúmanie rozhodnutí všeobecných súdov nevyplýva exekučnému súdu zo žiadneho ustanovenia Exekučného poriadku a ani zo žiadneho iného právneho predpisu. Porušovateľ takýmto konaním prekročil svoju právomoc a konal v rozpore s judikatúrou ústavného súdu, ako aj ustálenou rozhodovacou praxou všeobecných súdov.

8. Tvrdí, že okresný súd nehodnotil exekučný titul po stránke formálnej, teda či bol takou formou rozhodnutia, na ktorú vydanie mal Okresný súd Bratislava V právomoc. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, naopak, vyplýva, že okresný súd k tomuto záveru dospel hodnotením samotnej hmotnoprávnej podstaty uplatneného nároku, čo nepochybne predstavuje vecný hmotnoprávny prieskum, na ktorý nemá okresný súd právomoc. Skutočnosť, že okresný súd vyjadruje svoje úvahy o zvláštnych okolnostiach pri vydaní exekučného titulu v civilnom konaní, preukazuje, že okresný súd neoprávnene vykonával vecný prieskum exekučného titulu, ako aj prieskum procesného postupu súdu v základnom konaní.

9. Sťažovateľka poukazuje na nemožnosť aplikácie judikatúry ústavného súdu a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uvedenej okresným súdom v napadnutom uznesení. Niektoré rozhodnutia sa týkajú tzv. osobitných druhov exekučného titulu (najmä rozsudky rozhodcovských súdov, notárske zápisnice) alebo ide o situácie, kde súd konštatoval, že subjekt, ktorý v prejednávanej veci vydal exekučný titul, nemal na vydanie takejto formy rozhodnutia právomoc, a to bez toho, aby akokoľvek preskúmaval (vecnú) správnosť a zákonnosť nároku vyplývajúceho z takéhoto titulu. Prípadne sa prejednávane veci žiadnym spôsobom netýkajú exekučného konania a exekučného titulu a ani oprávnenia preskúmavať rozhodnutie všeobecného súdu exekučným súdom mimo základného konania.

10. Druhá argumentačná línia námietok sa týka absencie preskúmania procesnej podmienky okresným súdom a tvrdí, že exekučné konanie bolo zastavené na základe návrhu podaného neoprávnenou osobou. Uvádza, že návrh na zastavenie exekúcie, ako aj neskôr podaná sťažnosť proti uzneseniu VSÚ boli podpísané elektronicky úplne inou osobou, a to mandátnym preukazom [REDAKOVANÉ], aj keď na konci oboch dokumentov je v podpisovej doložke uvedená [REDAKOVANÉ], riaditeľka povinného. Odvoláva sa na § 5 ods. 5 druhú vetu zákona č. 35/2019 Z. z. o finančnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o finančnej správe“), podľa ktorého za daňový úrad koná pred súdom riaditeľ daňového úradu alebo príslušník finančnej správy poverený riaditeľom daňového úradu alebo prezidentom. Ani v jednom prípade však podľa názoru sťažovateľky povinný okresnému súdu relevantne nepreukázal, či osoba, ktorá podala návrh na zastavenie exekúcie, ako aj sťažnosť, bola osobou oprávnenou na ich podanie. Keďže obe podania elektronicky podpísala a podala [REDAKOVANÉ], povinný mal preukázať, na základe akej skutočnosti [REDAKOVANÉ], v jeho mene procesne koná. K preukázaniu tejto skutočnosti však žiadnym spôsobom nedošlo.

Okresný súd neskúmal procesné podmienky konania aj napriek tomu, že mu to ukladá § 161 Civilného sporového poriadku.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Na základe doterajšej judikatúry ústavného súdu je potrebné konštatovať, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu je aj nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie. Aj vo výkone rozhodnutia alebo v súdnej exekúcii sa musí každému zaručiť prístup k súdnej ochrane, ak splní predpoklady ustanovené zákonom. K naplneniu záruk na prístup k súdnej ochrane v zmysle už uvedeného článku ústavy dochádza až vtedy, keď uplatnené právo je efektívne vykonané. Efektívnosť výkonu tohto základného práva vyžaduje, aby všeobecný súd konal objektívne, vylúčil náhodné alebo svojvoľné uplatnenie zákonných možností na rozhodnutie, a ak prijme konečné rozhodnutie, vychádzal z toho, čo objektívne zistil. Preto pri postupe všeobecných súdov treba dbať na to, aby účastníkom exekučného konania zabezpečili taký prístup k súdnej ochrane v exekučnom konaní, ktorý nie je diskriminačný bez primeraných a objektívne zdôvodniteľných okolností (m. m. III. ÚS 378/2018).

12. Zároveň ústavný súd pripomína, že mu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia vecí všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti. Súdna moc je v Slovenskej republike rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom pri uplatňovaní právomoci ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým ako „pánom zákonov“ prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o ústavnej sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne alebo svojvoľné s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

13. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

14. Po preskúmaní napadnutého uznesenia ústavný súd konštatuje, že nezistil takú skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup okresného súdu nemajúci oporu v právnej úprave relevantnej v danej veci. Námietky sťažovateľky o nesprávnosti záverov okresného súdu v súvislosti s tým, že nemal vyhovieť sťažnosti povinného, neobstoja a treba ich posúdiť ako zjavne neopodstatnené.

15. Vo vzťahu k hlavnej námietke sťažovateľky, že okresný súd pri rozhodovaní prekročil svoju právomoc tým, že exekučný titul podrobil vecnému hmotnoprávnemu prieskumu, pričom takýto prieskum je vylúčený, ústavný súd uvádza, že táto nemôže obstať. Z odôvodnenia napadnutého

uznesenia jasne vyplýva, že okresný súd sa z množstva námietok uplatnených povinným v návrhu na zastavenie exekúcie a následne v sťažnosti proti uzneseniu VSÚ venoval primárne tomu, či platobný rozkaz bol v danej veci spôsobilým exekučným titulom z hľadiska toho, či orgán verejnej moci, ktorý ho vydal (v danom prípade Okresný súd Bratislava V), mal na jeho vydanie právomoc. Okresný súd sa s touto otázkou vysporiadal obsiahlo v bodoch 40 až 45 napadnutého uznesenia, v ktorých zrozumiteľne objasnil, na základe akých úvah a judikatúrnych východísk dospel k záveru o nulite exekučného titulu. Z dožiadaného spisu zistil, že nárok, ktorý si pred civilným súdom sťažovateľka uplatnila, nebol v zmysle Občianskeho súdneho poriadku súkromnoprávny, a teda Okresný súd Bratislava V nebol v tejto veci vybavený právomocou vydať platobný rozkaz. Exekučný titul teda bol podľa okresného súdu vydaný orgánom, ktorý nemal právomoc na jeho vydanie, a je potrebné ho považovať za paakt, teda z právneho hľadiska za neexistujúci a nikoho nezaväzujúci. Zároveň zdôraznil, že táto námietka povinného ostala v rozhodnutí VSÚ absolútne nepovšimnutá, resp. stroho vybavená odkazom na možnosť podania si odporu povinným v rozkaznom konaní, ktorú ale nevyužil. S poukazom na judikatúru ústavného súdu okresný súd uzavrel, že exekúciu je potrebné zastaviť v zmysle § 61k ods. 1 písm. d) Exekučného poriadku, keďže sú tu iné skutočnosti, ktoré bránia vymáhateľnosti exekučného titulu. Touto skutočnosťou je neexistencia samotného exekučného titulu.

16. Tomuto záveru nemožno z ústavnoprávneho hľadiska čo vytknúť. Okresný súd skúmal spôsobilosť exekučného titulu, teda či ide o také rozhodnutie, ktoré disponuje vlastnosťou vykonateľnosti, t. j. potenciálnou možnosťou vymôcť judikovanú povinnosť i proti vôli povinnej osoby. V konkrétnych okolnostiach skúmal, či bol exekučný titul vydaný orgánom verejnej moci, ktorý mal na jeho vydanie právomoc. Vyriešenie tejto otázky nemožno považovať za hmotnoprávny prieskum exekučného titulu v zmysle prieskumu hmotnoprávnej podstaty uplatneného nároku. Ide o posúdenie základného predpokladu na to, aby exekúcia ako taká mohla byť vôbec vedená.

17. Závery okresného súdu navyše korešpondujú s judikatúrou ústavného súdu, podľa ktorej je povinnosťou exekučného súdu *ex officio* skúmať a prihliadnuť na zistenú nulitu aktu, ktorá je bez akýchkoľvek pochybností následkom vydania rozhodnutia orgánom, ktorý nedisponuje právomocou na rozhodovanie veci, a splnenie tejto povinnosti exekučným súdom nemožno považovať za postup, ktorý je nad rámec jeho právomoci (IV. ÚS 484/2018, IV. ÚS 104/2019, I. ÚS 180/2021). Exekučný súd nie je spravidla oprávnený preskúmať vecnú správnosť exekučného titulu, teda zaoberať sa správnosťou skutkových a právnych záverov orgánu, ktorý ho vydal. Rozsah prieskumnej činnosti súdu je obmedzený na to, či je exekučný titul vydaný orgánom oprávneným na jeho vydanie materiálne a formálne vykonateľný a či sú oprávnený a povinný hmotno-právne legitimovaní z exekučného titulu (I. ÚS 219/2025). Námietky sťažovateľky o nemožnosti uplatnenia týchto judikatúrnych východísk v jej veci (bod 9 tohto uznesenia) nie sú dôvodné, keďže exekučný súd je pri každom exekučnom titule oprávnený a povinný v zmysle Exekučného poriadku skúmať jeho materiálnu a formálnu vykonateľnosť, a to bez rozdielu, či ide o rozsudok všeobecného súdu, alebo napríklad o rozsudok rozhodcovského súdu. Posúdenie otázky, či orgán verejnej moci disponoval právomocou na vydanie spôsobilého exekučného titulu, patrí medzi základné predpoklady vedenia exekúcie. Ústavný súd dodáva, že nie je naklonený extenzívnemu rozširovaniu dôvodov na zastavenie exekúcie v zmysle § 61k ods. 1 písm. d) Exekučného poriadku, avšak v okolnostiach tejto veci postup exekučného súdu

aproboval, keďže išlo o celkom zjavný nedostatok právomoci Okresného súd Bratislava V konať vo veci nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty.

18. Ústavný súd nadôvažok pripomína, že túto povinnosť má exekučný súd už v štádiu posudzovania návrhu na vykonanie exekúcie predtým, než vydá poverenie na vykonanie exekúcie podľa § 53 ods. 1 Exekučného poriadku (I. ÚS 180/2021), čo sa v prejednávanej veci nestalo. Až napadnutým uznesením došlo k správne vyhodnoteniu spôsobilosti exekučného titulu z hľadiska jeho vydania príslušným súdom, o čom svedčí aj skutočnosť, že v súčasnosti prebieha medzi sťažovateľkou a povinným o nároku na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty konanie pred správnym súdom, ktorý má v tejto veci danú právomoc.

19. Ústavný súd teda uzatvára, že okresný súd v napadnutom uznesení v žiadnom prípade neskúmal hmotnoprávnu podstatu nároku uplatneného sťažovateľkou v základnom konaní, ale zaoberal sa výlučne prieskumom exekučného titulu z hľadiska toho, či bol vydaný orgánom oprávneným na jeho vydanie v medziach príslušných ustanovení Exekučného poriadku. Na tomto závere nemôže nič zmeniť ani námietka sťažovateľky o tom, že okresný súd uviedol v bode 41 napadnutého uznesenia určité úvahy o zvláštnych okolnostiach exekúcie, ktorej výsledkom je 16 miliónov eur len na úrokoch pri vyše 800 % ročnom úroku. Toto stručné konštatovanie okresného súdu možno podľa názoru ústavného súdu hodnotiť v rovine prekvapenia či počudovania zo strany okresného súdu, ktoré však neznamená prieskum vecnej správnosti exekučného titulu.

20. V súvislosti s námietkou sťažovateľky, že návrh na zastavenie exekúcie a sťažnosť proti uzneseniu VSÚ boli podané neoprávnenou osobou, ústavný súd aj dožiadaním okresného súdu zistil, že uvedené podania neboli elektronicky podpísané zamestnankyňou [REDAKOVANÉ]. Povinný ako orgán verejnej moci realizoval podania autorizovanou elektronickou pečaťou Daňového úradu Bratislava a pripojil k nim časovú pečiátku. Neboli teda autorizované kvalifikovaným elektronickým podpisom vyhotoveným s použitím mandátneho certifikátu, tak ako tvrdí sťažovateľka. V zmysle § 23 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov je autorizácia úkonu orgánu verejnej moci realizovaná buď zaručeným elektronickým podpisom s časovou pečaťou, alebo zaručenou elektronickou pečaťou s časovou pečaťou. Úkony povinného boli teda autorizované zaručenou elektronickou pečaťou, čo znamená, že elektronický dokument, ku ktorému je pečať pripojená, nebol zmenený (domnienka integrity) a že pochádza od osoby, ktorá ho autorizovala (domnienka pôvodu). Ústavný súd navyše overil, že podpis na oboch podaniach povinného bol platný a bol autorizovaný práve kvalifikovanou pečaťou povinného. Vo veci preto nebolo potrebné mať špeciálne poverenie pre [REDAKOVANÉ], ani riaditeľku [REDAKOVANÉ] na konanie v mene povinného, pretože dokument je považovaný za autorizovaný aj v tom prípade, ak je opatrený zaručenou elektronickou pečaťou.

21. Sumarizujúc uvedené, pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením okresného súdu a obsahom uplatnených práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018

Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

22. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júna 2025

Robert Šorl
predseda senátu